

*Т.О. Журавльова, Л. І. Назаркіна
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова*

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасний банківський бізнес - це широкий спектр різноманітних банківських та інших фінансових послуг, що робить необхідним дослідження проблем після кризового розвитку банківської системи України.

Забезпечення високої конкурентоспроможності вітчизняних банків – важливе завдання сучасного етапу розвитку банківської системи України та

необхідна умова її подальшого зміцнення як стратегічної складової національної економіки. Вивчення цієї проблеми особливо важливе, адже держава вирішує завдання інтеграції у світовий фінансовий ринок, для входження в який необхідно створити конкурентоспроможну інфраструктуру фінансових послуг.

На нашу думку, в Україні найважливішою передумовою успішної лібералізації ринку капіталу за умов недостатнього розвитку фінансової системи в цілому є зміцнення вітчизняних банківських інститутів шляхом забезпечення їх конкурентоспроможності. У загальному випадку під конкурентоспроможністю банківського сектору та кожного банку, зокрема, розумітимемо рівень їх готовності ефективно надавати конкурентні фінансові послуги, забезпечувати високу фінансову стійкість і динамічно розвиватися, враховуючи загальноекономічне і соціально-політичне становище держави та протидіючи різноманітним зовнішнім і внутрішнім ризикам.

Нині банківська система України – найпотужніший учасник вітчизняного ринку фінансових послуг. Розвиток банків характеризується позитивними тенденціями, а стан банківської сфери істотно впливає як на загальне становище фінансових ринків, так і на фінансові стратегії учасників товарних ринків. Адже саме банки забезпечують грошовий обіг, задовольняють потреби суб'єктів підприємництва у кредитних ресурсах, виконують ряд функцій, пов'язаних із регулюванням реального сектору економіки тощо. Банки як фінансові посередники акумулюють тимчасово вільні кошти і перерозподіляють їх в економіку.

У сучасних умовах впливу на економічні процеси кризових явищ регуляторні функції держави набувають особливого значення. Насамперед, це стосується банківської системи, яка потребує оптимально виваженого і розумного регулювання з боку держави та центрального банку. Якщо основна мета банківського регулювання це – забезпечення надійності і стабільності банків, то необхідність такого регулювання визначається особливою роллю банків в економічній системі та специфічним характером їх діяльності. Своєчасність надходження податків та інших платежів державі залежить від стану платіжної системи. Платіжна система – це «кровоносна система» економіки будь-якої країни, де «кров'ю» виступають гроші в тій чи іншій формі.

Необхідною умовою успішного здійснення розрахунків у економіці є ступінь надійності переміщення коштів між суб'єктами господарських відносин. Банки як фінансові посередники, обслуговуючи платежі й розрахунки в економіці, відіграють дуже важливу роль в організації і функціонуванні платіжної системи будь-якої країни. Відомі випадки, коли банкрутство незначної кількості великих банків було причиною сильних потрясінь усієї фінансової системи країни.

Крім того, банківські установи є платниками податків – чим ефективніше вони працюють, тим більше перераховують податкових платежів. Таким чином, банки суттєво впливають на доходи держави, цей вплив має два напрямки –

організація розрахунків і сплата податків.

Саме тому в сучасних умовах господарювання першочергове значення для збільшення доходів держави має чітка і правильно організована діяльність банківських установ.

Найважливішими напрямками реалізації ринкової стратегії комерційних банків, що забезпечують ефективне їх функціонування в сучасних умовах господарювання, мають бути:

- 1) аналіз і прогнозування ситуації на ринку;
- 2) товарна політика, що включає асортиментну й обсягову політику;
- 3) цінова політика (розчленування і диференціація цін, врівноважувальне ціноутворення);
- 4) збутова політика (організація мережі збуту);
- 5) комунікаційна політика (власне продаж, реклама, робота з громадськістю, стимулювання збуту).

Стратегічні цілі та пріоритети розвитку банківської системи повинні розкриватися через поєднання інтересів усіх суб'єктів грошово-кредитного ринку. Це, в свою чергу, визначає необхідність створення відповідного правового та інституціонального забезпечення, яке б дало змогу через механізм ринкової конкуренції реалізувати об'єктивні процеси розбудови банківської системи.

Усе це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної банківської системи як фінансової основи конкурентного розвитку економіки України, що особливо важливо на етапі її інтеграції у світовий ринковий простір в умовах лібералізації міжнародного руху капіталу та глобалізації фінансових ринків.